

Huvudmannaplan för professionsprogrammet

Dokumentets namn:
Huvudmannaplan för professionsprogrammet

Typ av dokument:
Strategiskt dokument

Beslutad av:
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Framtagen av:
Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

Ansvarig chef:
Förvaltningsdirektör

Ansvarig för uppföljning/revidering:
Kvalitets- och utvecklingsavdelningen

Diarienummer:
GYVF-2025-3615

Version:
1

Datum för beslut:
2025-09-25

Organisation/område:
Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

Följs upp:
Årligen

Introduktion till professionsprogrammet

Det nationella professionsprogrammet är en statlig satsning på kompetensutveckling för lärare, förskollärare och rektorer, vilket ger möjlighet att utvecklas i respektive professioner under hela yrkeslivet.

Kompetensutvecklingen inom professionsprogrammet har som mål att förbättra undervisningen för eleverna¹.

Med det nationella professionsprogrammet erbjuds lärare, förskollärare och rektorer kvalitativ kompetensutveckling i sina yrkesroller. Programmet utvecklas tillsammans med skolans och förskolans professioner och forskare från olika lärosäten.²

Meriteringssystemet inom professionsprogrammet

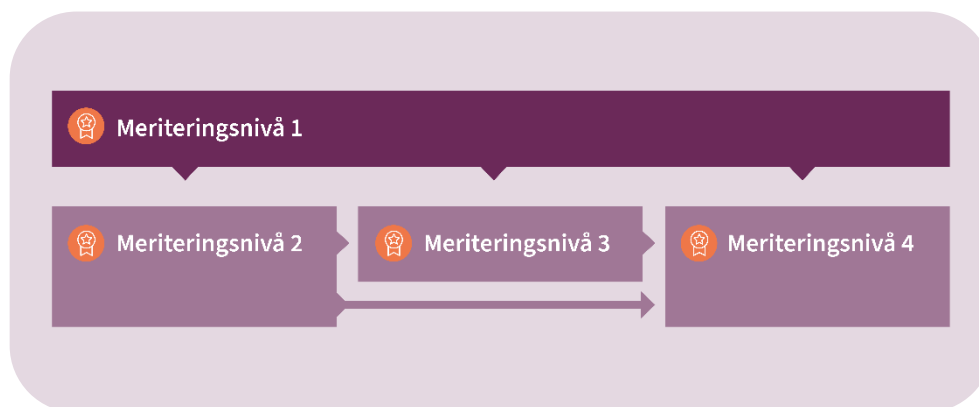
För legitimerade lärare och förskollärare införs ett frivilligt meriteringssystem som gör det möjligt att få sin erfarenhet och kompetens erkänd. Skolverket

¹ [Professionsprogrammet - Skolverket](#)

² [Kort om professionsprogrammet - Skolverket](#)

ansvarar för att utveckla innehållet i professionsprogrammet och för att handlägga ansökningar om meritering.³

Meriteringssystemet består av fyra nivåer (se figur 1). De kan, men måste inte, bygga vidare på varandra.

Figur 1. Meriteringsnivåer (Bildkälla: Skolverket)

Syftet med meriteringssystemet är att synliggöra lärares kompetensutveckling och erfarenhet för att underlätta planeringen av den professionella utvecklingen. Meriteringen kan även skapa möjligheter till nya uppdrag och ansvar inom professionen.⁴

För meritering krävs att läraren har lärarlegitimation, är yrkesverksam på minst halvtid, har varit yrkesverksam som lärare i minst sex år och har genomfört akademiska studier efter sin behörighetsgivande examen.⁵ Även deltagande i praktisknära forskning kan ligga till grund för meritering. Med praktisknära forskning avses forskning som sker i samverkan med lärarprofessionen utifrån skolans behov av kunskap för att förbättra verksamheten.⁶

Nämndens ansvar enligt skollagen

Huvudmannens ansvar för kompetensutvecklingen preciseras i skollagen⁷ genom att legitimerade lärare och förskollärare ska ges möjlighet att delta i meriterande kompetensutveckling. Kompetensutvecklingen ska bidra till att öka yrkesskickligheten och kan ligga till grund för ett beslut om sådan meriteringsnivå som inte förutsätter en examen på forskarnivå.⁸

³ [Kort om professionsprogrammet - Skolverket](#)

⁴ [Meritering - Skolverket](#)

⁵ [Meritering - Skolverket](#)

⁶ [Meritering - Skolverket](#)

⁷ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet 2 kap. 34 a §

⁸ SFS 2024:1074. Lag om ändring i lagen (2023:393) om ändring i skollagen (2010:800).

Syfte och mål med huvudmannaplan

Syftet med **Huvudmannaplan för professionsprogrammet** är att tydliggöra nämndens ställningstagande och arbete utifrån det skollagsstyrda ansvaret att ge legitimerade lärare och förskollärare möjlighet att delta i meriterande kompetensutveckling.

Målet med huvudmannaplanen är att synliggöra hur nämnden använder professionsprogrammets möjligheter för att erbjuda lärare kompetensutveckling inom områden som bidrar till att fler elever når målen med sin utbildning och blir självförsörjande. Genom att ta tillvara lärarnas ökade kompetens stärks både likvärdigheten för eleverna och förutsättningarna för ökad måluppfyllelse och examensgrad.

De tre skolförvaltningarna har ett pågående samarbete på förvaltningsdirektörsnivå och tjänstemannanivå gällande professionsprogrammet. I samarbetet har gemensamma förhållningsätt identifierats. Förvaltningarna har även tillsammans fört dialoger med lärosäten. Lärarnas genomförda poänggivande meriterande kurser efter avslutad lärarexamen registreras och följs upp.

Nämndens strategiska planering för professionsprogrammet

Nämnden har det övergripande ansvaret för att de elever som studerar i förvaltningens regi når målen med sin utbildning och uppnår självförsörjning. För skolhuvudmän skapar meriteringen en möjlighet till strategisk kompetensanvändning och verksamhetsutveckling. Rektorer och lärare är centrala för att nämnden ska kunna uppfylla sitt ansvar. Kompetensförsörjning och kompetensutveckling är bärande faktorer i arbetet.

Under hösten 2025 inleder nämnden arbetet för att med bas i professionsprogrammet öka likvärdigheten i verksamheterna. Det strategiska arbetet under hösten utgår från nedanstående tidsplan.

- **Augusti – december:** Kartläggning av poänggivande kurser efter lärarexamen (genomförs av utbildningskontoret).
- **Augusti – december:** Dialoger med lärosäten om förvaltningsgemensamma utbildningar.
- **September-oktober:** Analys på aggregerad nivå av elevers måluppfyllelse och verksamheternas resultat (förvaltningsnivå).

- **September-november:** Analys av elevers måluppfyllelse och verksamhetens resultat (enhetsnivå).

Förankring av huvudmannaplanen för professionsprogrammet beskrivs i planens avslutande del.

Kartläggning av kompetensutvecklingsbehov

Som ett första steg i arbetet med professionsprogrammet genomför nämnden en kartläggning över dels kompetensutvecklingsbehov på förvaltningsnivå, dels individuella kompetensutvecklingsbehov i relation till behov i verksamheten. Utifrån kartläggningen tar nämnden fram som en övergripande plan för kompetensutveckling för verksamheterna.

Kompetensutvecklingsplan

Kompetensutveckling som möjliggörs, genom resurssättning inom nämndens budget, utgår ifrån det som framkommer om elevers behov och förutsättningar samt lärarens behov av kompetensutveckling i det systematiska kvalitetsarbetet.

Kompetensutvecklingen ska, i enlighet med professionsprogrammet, ha relevans för professionerna, stärka professionernas vetenskapliga grund och bidra till att utveckla undervisningens kvalitet. Inom den nationella strukturen för kompetensutveckling ska kompetensutveckling i huvudsak vara individuell.⁹

Nämnden säkerställer manlänkning mellan kompetensutveckling och resultatet i det systematiska kvalitetsarbetet, likvärdighet och kollegialt lärande.

Likvärdighet innefattar, enligt skollagen, att det finns lika tillgång till utbildning, att all utbildning är likvärdig och håller hög kvalitet samt att skolans genom sitt uppdrag kompenserar för skillnader i elevernas förutsättningar¹⁰. Det kollegiala samarbetet ger vidgade perspektiv och kan på så sätt leda till professionellt lärande, vilket i sin tur bidrar till elevers lärande och till skolutveckling.¹¹

Nämndens beslutar att kurser utifrån perspektiv om stärkt likvärdighet för eleverna väljs på tre nivåer: övergripande behov, enhetsspecifika behov och individuella behov.

⁹ [Förordning \(2025:280\) om nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare | Sveriges riksdag](#)

¹⁰ SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

¹¹ [Skolutveckling genom kollegialt lärande - Skolverket](#)

Nämndens valda kurser för ökad likvärdighet

Nämnden uppfattar att professionsprogrammet skapar möjlighet att stärka likvärdigheten i förvaltningens verksamheter. Utgångspunkten är att oavsett i vilken av nämndens verksamheter som eleven studerar, ska kompetensen inom ett antal valda områdena vara hög. Nämnden fattar beslut om att åtta kurser (om 7,5 hp¹² vardera) ska vara förvaltningsgemensamma. Kurserna ska väljas utifrån en analys på aggregerad nivå av elevers måluppfyllelse och verksamheternas resultat. Lärare i samråd med rektor väljer fyra av de åtta förvaltningsgemensamma kurserna, motsvarande 30 hp (figur 2). Urvalet av de förvaltningsgemensamma kurserna kommer att utvärderas årligen och revideras utifrån behov på aggregerad nivå.

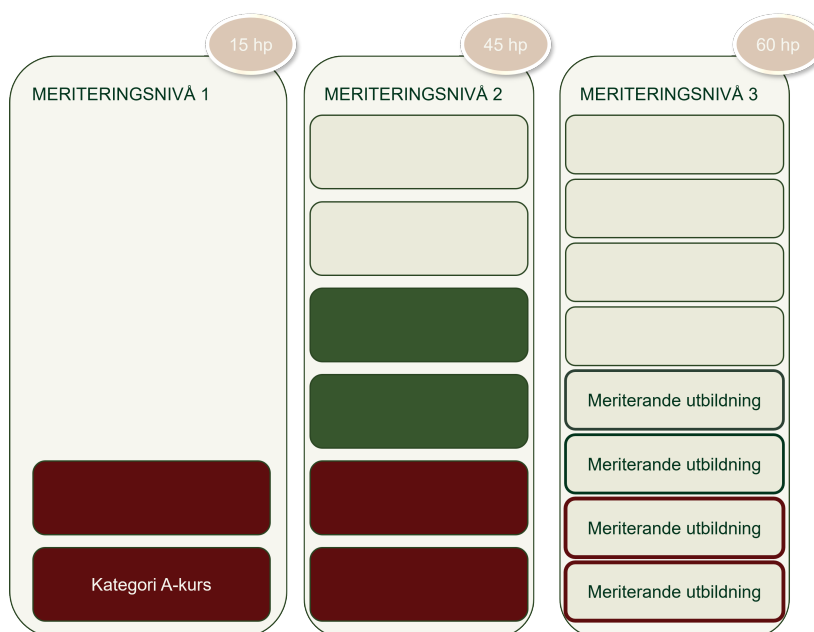

Figur 2. Nämndens upplägg för ökad likvärdighet

Nämnden ger rektor i uppdrag att utifrån analys av elevers måluppfyllelse och verksamhetens resultat på sin enhet välja kurser (om 7,5 hp vardera), vilka ska ingå i en enhetsgemensamma kompetensutveckling. Rektor tar fram en kompetensutvecklingsplan utifrån analys på enhetsnivå. Lärare i samråd med rektor väljer två av dessa enhetsgemensamma kurser, motsvarande 15 hp.

Lärarna ges möjlighet att utifrån identifierade behov i undervisningen välja resterande kurser upp till meriteringsnivå 3, för studier som resurssätts inom nämndens budget. Kurserna ska ha relevans för professionerna och ska möta behov av breddning, fördjupning eller specialisering av kompetens.

¹² Högskolepoäng. 7,5 högskolepoäng motsvarar 5 veckors heltidsstudier.

Figur 3. Fördelning av valda kurser på tre nivåer.

Nämndens kompetensförsörjningsplan

I nämndens budget 2025 under rubriken **3.2.7 Fortsatta insatser för kompetensförsörjning och arbetsmiljö** redogörs för de insatser som behövs för att möta behov och nå mål. Förväntningen är att de satsningar som görs ska bidra till målet attraktiv arbetsgivare, genom god arbetsmiljö, trygga anställningar och genom att säkerställa en god kompetensförsörjning. I nämndens budget 2025 framgår också:

Hur väl nämnden arbetar med att främja medarbetarskap och kompetensutveckling är en avgörande faktor för att säkerställa att nämnden behåller nuvarande medarbetare och har möjlighet att rekrytera nya. Behovet av behöriga yrkeslärare och speciallärare ökar i takt med att organisationen växer och att det skapas fler utbildningsplatser inom yrkesutbildningar.

Professionsprogrammet är en möjlighet som kan gynna såväl arbetsgivarens varumärke som lärarnas arbetsmiljö, kompetensutveckling och elevernas undervisning.

Strategisk användning av meriteringssystemet

Nämnden ansvarar för kompetensförsörjningen och får därmed möjlighet att använda meriterade lärare mer strategiskt i organisationen för att öka

måluppfyllelsen och bidra till likvärdiga lärsituationer för alla elever. Meriteringssystemet kommer på sikt att kopplas samman med karriärlärarreformen och bidra till ett tydligare och mer rättssäkert system för professionell utveckling.

Dialog med lärosäten

En stor andel av gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen lärare kan vara aktuella att delta i professionsprogrammet. De tre skolförvaltningarna i Malmö stad utgör tillsammans en stor arbetsgivare. För att skapa förutsättningar för de tre förvaltningarnas medarbetare att delta i de kurser som de tre skolnämnderna beslutat som centrala, genomförs en dialog med flera lärosäten om uppdragsutbildningar för valda kurser.

Malmö universitet (MAU) är Malmö stads närmaste lärosäte. I första hand förs dialoger om uppdragsutbildningar med Centrum för samverkan och samordning (CESAM), som ansvarar för lärosätets uppdragsutbildningar. I andra hand förs dialog med Linnéuniversitetet, Lunds universitet, Högskolan Kristianstad och Högskolan i Halmstad. Samtliga fem lärosäten ingår i den sydliga noden i det nationella samarbetet mellan skolhuvudmän och lärosäten med lärarutbildning, ULF (Utbildning, lärande, forskning).

Dialoger med lärosäten innefattar även lärares deltagande i praktisknära forskning. Nämnden skapar förutsättningar för kompetensutveckling för lärare genom att delta i forskningsprojekt som utgår från skolans behov av kunskap för att förbättra verksamheten.¹³ Lärare behöver delta i hela eller delar av forskningsprocessen – från planering till resultat för att deltagande ska räknas in i meriteringssystemet (motsvarande 7,5 hp).

Budget

Det finns i dagsläget inget specifikt statsbidrag riktat mot professionsprogrammet. Det finns däremot andra statsbidrag som kan underlätta finansieringen av kompetensutveckling, både på kort och lång sikt.

Kompetensutveckling inom professionsprogrammet vilken finansieras inom nämndens budget, ska utgå för nämndens strategiska satsningar på att öka kvaliteten i undervisningen och stärka likvärdigheten. Basen i kompetensutvecklingen är fyra förvaltningsgemensamma kurser (om 7,5 hp

¹³ [Kompetensutveckling för dig som är lärare eller forskollärare - Skolverket](#)

vardera) vilka ska möjliggöra ökad kompetens och kunnande inom områden som bedöms som särskilt centrala (se figur 2).

Huvudmannabeslut om budget för professionsprogrammet fattas i novembermötet.

Huvudmannaplanens förankring

Huvudmannaplanen för professionsprogrammet har förankrats i följande forum.

- 6 augusti: Information i ledningsgruppen för rektorer inom anpassad gymnasieskola och gymnasieskola
- 12 augusti: Information i ledningsgruppen för rektorer inom vuxenutbildningen
- 13 augusti: Förvaltningsrådets dialogmöte.
- 21 augusti: Gymnasie- och vuxenutbildningens ledningsgrupp.
- 26 augusti: Dialog i ledningsgruppen för rektorer inom anpassad gymnasieskola och gymnasieskola
- 2 september, Dialog i ledningsgruppen för rektorer inom vuxenutbildningen
- 3 september: Förvaltningsrådets dialogmöte
- 17 september: Nämndens arbetsutskott:
- 25 september: Nämnd, beslut
- 6 november: Nämndens budgetkonferens

En uppföljning och revidering av planen skall ske årligen i relation till de behov och ekonomiska resurser som föreligger inom nämnden verksamheter.